

Stadia vývoje naší Země až k epoše lemurské.

Sedmá přednáška

Budapešť, 9. června 1909

Včera jsme se v našem pozorování vývoje naší planety dostali až k měsíční metamorfóze Země. Viděli jsme, že své první ztělesnění prožívala jako prastarý Saturn, pak jako Slunce a opět se objevila jako Měsíc. A dostali jsme se včera až k tomu, kdy jsme viděli, že kdyby všechno pokračovalo dál stejně jako dosud, nebyl by člověk schopen mít možnost tímto způsobem držet krok s tempem kosmického vývoje druhých bytostí. Proto musel nastat v průběhu měsíční doby naší planety jistý druh odštěpení na určitém bodě této měsíční Země. V kosmickém celku pokročilé Slunce vystoupilo s nejjemnějšími substancemi a bytostmi ven. A co bylo méně pokročilé, vlastní starý Měsíc, který ještě obsahoval vše, čím je naše dnešní Země a dnešní Měsíc, toto méně pokročilé zůstalo na způsob vedlejšího tělesa zpět (*pozadu ve vývoji*). Následkem toho nastalo za zvláštních podmínek zhušťování, jisté tvrnutí na tomto starém Měsíci a současně stejné tvrnutí tělesných bytostí, které jej obývaly.

Když bylo Slunce pryč, působily pak jeho síly na starý Měsíc zvenku. O čem se řeko, že to vznikalo jako lidská, zvířecí a rostlinná říše, to vystoupilo se starým Měsícem ze Slunce ven a nechalo se z toho Slunce osvětlovat, přijímalo jeho síly zvenku. Po odštěpení se utvářely tři říše na Měsíci následovně: Minerální říše ještě nebyla, ale co se vytvořilo po ztvrnutí jako nejnižší říše, byl určitý druh říše minerálně-rostlinné; minerálnost s rostlinným charakterem, nebo chcete-li: rostlinnost, která má charakter minerální. A to tvořilo půdu Měsíce, jaksi tekutě tuhoun základnu. Tak jako dnes chodíte na Zemi po minerálnosti, tak sestávala tam půda z hustě tekutého základu, který byl rázu rostlinného minerálu. Myslete si masu kuchyňského salátu, rostlinné substance, po níž se chodí. Taková byla nejnižší říše Měsíce, která současně, dalo by se říci, byla napolo živá. Půda naší Země dospěla dnes poměrně ke klidu, - jen když se ukáže vulkanická činnost, připomene nám to ještě určitý vnitřní život naší Země. Tak tomu na Měsíci ještě nebylo. Co má okultista říci o zemětřesení a vulkanické činnosti, o tom můžeme snad promluvit ještě později. Tato položivotnost na Měsíci se projevovala, jako když orgány v rostlině rostou a pak zase odumírají. Jako živý, pohyblivý, velký organismus, takový byl tento starý Měsíc, na němž bytosti tam žijící se mohly cítit jako snad v dnešní době paraziti. Tyto měsíční rostliny byly minerální substance, měly něco života a byly pohyblivé, tedy rostlinný minerál. Čím jsou dnes naše skály, to bychom tam našli také, ale to bylo ztvrnutí podobné substance jako je roh nebo dřevo. V okolí Měsíce, jako druh atmosféry, byly méně husté masy mlhy, a v nich z řidší, zpola vodnaté, zpola živé substance se nacházely bytosti nejbližší říše, napůl zvířecí, napůl rostlinné povahy. Kdybyste mohli pohmoždit strom a ten měl při tom něco jako ohlas

zvířecího pocitu, pak byste měli něco podobného této zvířecko-rostlinné říši. Takového něco by už nemohlo dnes v naší Zemi žít.

Jak jsme se již zmínili, zůstávají ve škole sedět nejen žáci, ale i v evoluci jsou vždy bytosti zůstávající pozadu, a s nimi související útvary, tvořící projev těchto bytostí, ty pak rovněž zůstávají pozadu a jsou zachovány. Tak byly určité měsíční bytosti pak ještě i na Zemi, které jaksi nebyly dosud tak daleko, aby mohly spoluprožívat vývoj zemský. Ty si pak musely ve svém zevním výrazu utvořit něco, co bylo podmínkou jejich života na Měsíci. Víte, že rostliny na Měsíci byly zakořeněné nikoliv jako dnes v minerální půdě, ale v položivé půdě měsíční. Jmelí je např. potomkem jedné staré měsíční formy, - musí se zakořenit v rostlinné půdě. V mýtech národů můžete najít vyjádřeno mnohé, co má toto na zřeteli, např. pověst o Baldurovi a Lokim, který je bytostí z Měsíce, kdežto Baldur je bytostí úzce související s vývojem Země a Slunce. Chce-li někdo interpretovat takovou pověst, pak musí vědět, z jaké oblasti okultního bádání se nacházejí souvislosti. Tím, co přináší jasnovidec, může být zevní věda natolik oplodněna, že v pověsti je opět schopna poznat víc než pouhou fantazii národa. Bádát celou duší, nejen rozumem, to musí učit duchovní věda.

Pak máme ještě třetí říši na Měsíci, která je meziříší mezi zvířaty a lidmi: říši zvěro- lidskou. Ovšem shledali byste v oněch zvěro-lidech zcela jinak utvářené bytosti, než jaké si představuje dnešní materialistická věda. Zvěro-lidmi jsou jen proto, že ještě nemají důležité články své podstaty v sobě, uvnitř vlastní bytosti. Dnes má spící člověk své fyzické a éterické tělo ležet dole v posteli, tělo astrální a „Já“ venku. Je tedy vlastně ve fyzickém světě jen s polovinou své bytosti a ne tou důležitější, - s fyzickým a éterickým tělem patří takřka dřívějšímu kosmickému stadiu vědomí. Na Měsíci vidí jasnovidný pohled vládnout tento stav jako trvalý. Astrální tělo tam ještě v žádné době nebylo zcela uvnitř těla fyzického a éterického, jen bylo na Měsíci důkladněji a zřetelněji s člověkem spojeno, než je dnes ve spánku. Hlava u měsíčního člověka ještě nebyla tak uzavřená pro sebe jako dnes. Zbytkem toho, jak tenkrát byly orgány nahoře v hlavě, je dosud ono místo nahoře na hlavě kojence, které zůstává dlouho velmi měkké a otevřené. Hlava člověka byla tenkrát otevřená úplně, a orgán, na nějž narazíte, když pod tímto měkkým místem táhnete svisle dolů linii, je epifyza, která je dnes ovšem vyschlá a zakrnělá, ale za měsíčního vývoje to byl velice důležitý orgán. Byl to jistý druh smyslového orgánu, který zprostředkoval spojení lidského fyzického a éterického těla s astrálním tělem člověka. Lidské astrální tělo vysílalo tímto orgánem, který byl jako jemné svítivé tělísko, své nejdůležitější zářící síly do druhých těl. Vědomí člověka nebylo vědomím spánku ani bdění. Zevní věci člověk nepozoroval. Jeho vědomí by se dalo přirovnat asi k dnešnímu snu. Tato epifyza byla tenkrát jistým druhem tepelného orgánu, vysílala mocné svítivé proudy tepla. Když se člověk na starém Měsíci pohyboval v zevním světě, sloužil tento orgán k tomu, aby mu ukazoval směr, jímž se má dát. Jeho vnímání bylo na Měsíci takové, že člověk cítil vystupovat něco jako živý snový obraz. Předmětné vidění nebo vnímání ještě neexistovalo, ale bylo vnitřní živé vystupování a opadávání živých obrazů. Dnešní snové obrazy jsou toho jen slabými stíny. Všechno, co člověk na Měsíci podnikal, jak hledal svou potravu a tak dále, dělo se těmito obrazy. Tyto měsíční obrazy byly v souvislosti se zevním světem. Jimi se mohl nechat řídit a vést. Když hledal svou potravu, byl veden tím,

jak před ním vystupovaly určité obrazy; něco škodlivého se mu ukázalo ve zcela určitých obrazech. A tělo astrální čnělo daleko ven nad fyzickým a éterickým tělem, jen fyzické tělo mělo formu, kterou můžeme označit jako lidskou.

Na Měsíci neměl člověk ještě ani určitou stálost své vnitřní teploty. Dnes to má, - nabyl toho na Zemi. Na starém Měsíci přijímal člověk teplo z okolního tepla jej obklopujícího a zase je vypouštěl ven, - jako dnes vydechuje a vdechuje vzduch. A to se zviditelňovalo na jeho tepelném orgánu. Ten se rozsvětlil, rozzářil, když teplo přijímal, a když teplo dal vyproudit, orgán se zatemnil. Kdybyste to mohli vidět, vyhlíželo by to jako ohnivý drak, z něhož dnes vidíte napodobeninu. To vše má hluboký význam. Vidíte-li postavy, jako archanděla Michaela, který ohnivého draka šlape svými nohama, nebo svátého Jiří v boji s drakem, pak takové znázornění vedou nazpět k těmto stavům. Je to postava, která kdysi existovala: oheň dýchající tvor starého Měsíce, starý drak - stupeň, který musel být překonán.

To je vysvětlení těchto věcí čerpané z okultního poznání. Když bude jednou později duchovní věda více rozšířená, nahlédnou se jinak i takové věci, jaké zůstaly uchovány v podobných obrazech a představách. Tato postava zvěro-člověka byla ovšem úplně jiná než je postava člověka dnešního, protože astrální tělo se ještě nevnořilo tak hluboko do lidského fyzického těla jako později na Zemi. Člověk je stvořením dneška tím, že se do něho úplně vnořilo astrální tělo. Mohlo by se říci, že to, co za měsíčního vývoje ještě nepřistoupilo k tomu, aby tak hluboko sestoupilo do fyzického světa, tedy se k tomu rozhodlo za vývoje Země. Kdyby však tento proces proběhl v kosmu dříve, pak by se člověk zastavil na mnohem nižším stupni. Z ducha se člověk probojoval k této ušlechtilé, Bohu podobné postavě až za vývoje Země. Kdyby byla možnost lidského utváření už na Měsíci, bylo by k sestoupení pro astrální tělo příliš brzy. Božští vůdci volili vždy ten správný okamžik. Neboť v měsíčním vývoji je podstatné, že fyzickému tělu byl k jeho vyvíjení takřka ponechán čas, a pro Zemi bylo ušetřeno, aby byl člověk prostoupen astrálním tělem, až se nejprve fyzicky vyvinul na nižším stupni na Měsíci. Pak nastal zase návrat Měsíce do předtím odštěpeného Slunce. Stará měsíční koule byla Sluncem zase pohlcena, a všechno pak přecházelo ve světový spánek, procházelo pralájou. To začíná v témž okamžiku, kdy se Měsíc navrácí do Slunce.

Starý měsíční vývoj probíhal tedy následovně: Nejprve způsob přípravy, za druhé rozdělení ve Slunce a Měsíc, zatřetí vytvoření tří říší na Měsíci, začtvrté návrat do Slunce, zapáté odliv, zašesté světový spánek.

Z tohoto světového spánku vystoupila pak navenek čtvrtá metamorfóza naší Země: naše planeta, Země sama. Tato první podoba Země byla ovšem velice rozdílná od toho, v jaké podobě se ukazuje naše Země dnes. Když prvně zasvitla tato Země z kosmické noci, byla velká, nesmírně velká, neboť měla v sobě opět Slunce a Měsíc. Všechna odštěpení nastala až později. Byla tak velká, že sahala až k dnešnímu Saturnu. Diferenciace našeho systému probíhala až později. Kant-Laplaceova teorie podává, pokud je to možné fyzikálnímu myšlení, toto první vznikání naší Země zcela srozumitelným způsobem. Mluví o mlhovině, o druhu pramlhoviny, v níž je vše rozpuštěno, a z ní proto vzniká celý sluneční systém. Rotací této mlhoviny se utvářely prstence, tyto prstence se zhušťovaly, a rotací se pak utvořily planety. Ve škole se to často znázorňuje na jednom experimentu: malá kulička oleje se ve

stejně těžké kapalině přivede pomocí jednoduchého mechanického zařízení k rotaci. Může se pak pozorovat, jak se ta kulička zplošťuje, jak se od ní odtrhují kapky, které se pak opět formují v kuličky a hlavní kouli obíhají, a tak je vidět v malém způsobu vznikání planetárního systému rotací. To působí nesmírně sugestivně. Proč by se to nemělo stejně představovat i ve světě? Zde přece přímo vidíme, jak rotací vzniká systém planet, máme to před sebou! Jenom najedno se při tom zapomíná - totiž na sebe nebo na pana učitele, který tím otáčí. Tímto zevním úkonem se nic nevysvětluje. Takový systém světů nevzniká z ničeho nic, nevzniká z mlhoviny sám od sebe, ale vzniká proto, že mnohé duchovní bytosti na tom pracovaly, a v určitém bodě svého vývoje vytáhly z chaotické substance jen určité substance nejjemnější, kdežto ty hrubší, Měsíc, vyvrhly ven.

V první době po praláji pak Země, která teď v sobě sjednotila zase všechny substance a bytosti, opakovala stav saturnský. Na počátku tohoto vývoje nebyla však plynovou koulí, jak se často nesprávně předpokládá, ale koulí tepelnou. Neboť opakovala právě stav saturnský a dosahovala tak až k dnešnímu Saturnu. Jsou to duchovní bytosti, které si na určitém stupni berou s sebou své substance. Základem všeho je právě duch, stejně při odloučení Slunce jako při vývoji starého Měsíce. Nic zevního nebylo toho příčinou, nýbrž pro jednu část těch bytostí to byla vnitřní nutnost. Vyšší bytosti oddělují z chaotické substance, co potřebují. Všude je to duch, který to zevní řídí. Když Země poprvé zasvitla, existovalo v ní vše, - byly v ní bytosti na různých stupních vývoje. To budeme mít při následujících úvahách na zřeteli. Země po praláji opakovala tedy nejprve stav Saturnu, - to je stav tepelný. Pak se tato obrovská, mohutná koule zhušťovala, takže se stala plynou, a teprve v jednom určitém bodě bylo jí možné vytvořit vodnatost, pakovat stav Měsíce. V tom okamžiku se pak také opakovalo to, co se už dřív událo na Měsíci: Slunce se oddělilo také od naší Země, a Země s Měsícem se staly samostatným tělesem se substancemi a bytostmi Země i Měsíce, jak jsou také dnes. Byly tedy po nějaký čas spolu spojeny Země s Měsícem a Slunce. Pak byly Země s Měsícem vyloučeny, neboť člověk nemohl nadále spoluprožívat tempo slunečních bytostí. Kdyby Slunce zůstalo v Zemi, pak sotva zrozený člověk byl by už starý. Bytosti vesmíru jsou na zcela rozdílných stupních vývoje. Budeme moci uvést z toho jen to, co je hlavní pro naše čtvrté údobí, pro dobu Země. Existují všechny možné stupně také u bytostí zralejších. Byly takové bytosti, které nemohly potřebovat rychlé tempo Slunce ani zase pomalé tempo Země. Ty se oddělily už před rozdělením, kdy Slunce, Země a Měsíc byly ještě pospolu, a tyto bytosti vytvářely pro své působení různá zvláštní dějiště, kdy měly přiměřené jim oblasti svého panování. Tím se právě utvořily zevní planety Saturn, Jupiter a Mars.

Za opakování saturnského stavu se oddělují od Země Uran, Vulkán a Saturn. Za opakování stavu slunečního se oddělují Jupiter a Mars. Když se od Země odloučilo Slunce, odštěpilo od sebe Merkur a Venuši, po odloučení Slunce odštěpila Země od sebe Měsíc. Roztržení starého Měsíce se stalo silami pokrokových mocností, které vytáhly tělesnost Slunce, zatímco bytosti normální a pozadu zůstávající tvořily kolem Slunce obíhající Měsíc. Ve všech mystériích se to nazývá bojem na Nebi. Rozptýlené planetoidy jsou troskami onoho bitevního pole, v němž se také musí hledat původní tajemství vzniku zla.

Tito planetární duchové nemohli takřka čekat, až se Slunce odštěpí od Země, nemohli by

jinak najít správnou půdu pro svou práci, když se vývoj v onom časovém bodě obrátí do jiných drah. Vždyť prostorové a pohybové poměry planet jsou všechny výrazem a účinkem činnosti jejich bytostí. Oznamují stanovisko vývoje duchovních bytostí, jimiž jsou ty planety obydleny. Bytosti však, které se nyní domnívaly, že rovněž mohou jít spolu se Sluncem, protože dřív to mohly, a které přesto spolu s ním nešly, odloučily se od něho až po oddělení Slunce od Země. Vystoupily dodatečně, tyto bytosti, které vždy ještě daleko čněly nad člověkem. Potřebovaly jiné dějiště své činnosti. Venuše a Merkur, tyto dvě, které až po oddělení naší Země od Slunce se od něho odloučily, vytvořily vnitřní planety našeho slunečního systému.

Nyní nastala pro Zemi, po jejím odloučení od Slunce, těžká, temná doba, v jistém směru nejtemnější a nejtvrdší doba pro Zemi. Byla ještě spojena s Měsícem a s ním vzala tedy do sebe všechny síly, které zpomalovaly vývoj. V nej eminentnějším smyslu překážet životu, to patří k silám působícím hlavně v Měsíci. V Zemi byly v té době tyto překážející síly příliš silně účinné. Kdyby s ní zůstaly spojeny, pak by život rovněž neprobíhal správným tempem. Člověk by ztvrdl až k mumifikaci. Země by se stala skutečným hřbitovem, velkým pohřebištem, na němž by se nacházely sochy mumifikovaných lidských těl. Nebylo by už možné žádné rozplozování. Když bylo Slunce pryč ze Země, nastalo nesmírné zpustnutí a ztvrdnutí všeho života na Zemi. Takže už tenkrát byly doby, kdy fyzické tělo bylo opuštěno svou duchovní částí, jako je dnes fyzické tělo opuštěno svou duchovní částí ve smrti. Už tenkrát tomu bylo tak, že duchovně-duševní část se stáhla zpět, vystoupila z fyzičnosti skupiny měly těla pro přicházející duše z Marsu, z Venuše nebo Saturnu, a duše nyní nacházely, co se k nim hodilo. Toto seskupování duší bylo popudem k vzniku lidských ras. Tímto jsou rasy v určité spojitosti se světovými tělesy. Tak se tedy mohlo mluvit o lidech saturnských, jupiterských atd.. A tenkrát teprve mělo oprávnění, co se může označit pojmem „rasa“.

Na Měsíci, a také na Zemi v její měsíční době, byli lidé různých vývojových stupňů. Můžeme to sledovat až do lemurské doby, kdy vystoupením Měsíce se lidstvo diferencuje. Pak se vynořuje pojem rasy a od té doby začíná mít určitý smysl, určitý význam. Rasa je něčím, co vzniklo a zase zanikne. Věk, v němž se rasy vytvořily, je doba lemurská a atlantská. Dnes máme jen opozdilce ras.